Gemeente Leusden

MEMO

Aan	**:**	gemeenteraad
Cc	**:**	
Van	**:**	college van burgemeester ven wethouders
Datum	**:**	25 augustus 2020
Betreft	**:**	bezuinigingstaakstelling opheffing 3 verkeersregelinstallaties (vri's)

Aanleiding
Bij de programmabegroting 2020 hoort een bijlage 'maatregelen scenario's begrotingstekort' (bijlage D). Een van de daarin opgenomen maatregelen om het begrotingstekort te verkleinen is het ontmantelen van een tweetal verkeersregelinstallaties (hierna: vri's). Op jaarbasis moet dit een besparing van € 10.000,- opleveren.

Inleiding
Vri's zijn relatief kostbare voorzieningen. Zowel de regelautomaat als de installatie met toebehoren moeten periodiek worden vervangen. Daarnaast zijn er kosten voor het (dagelijks) beheer en de energielevering.

In verhouding met gemeenten van vergelijkbare grootte heeft Leusden een fors aantal vri's. Op ongeveer 20 locaties wordt het verkeer met vri's geregeld. Ter vergelijking: in Soest staan er maar drie.

Nut en noodzaak verkeerslichten
Vri's zijn primair bedoeld om de veiligheid van het overstekend/kruisend verkeer te waarborgen. Maar bij hoge verkeersbelastingen kunnen vri's ook worden gebruikt om het verkeersaanbod zo optimaal mogelijk te verwerken; een soepele en efficiënte doorstroming komt de bereikbaarheid ten goede.

Vri's kunnen echter ook een bron van ergernis zijn. Zeker als je regelmatig (het gevoel hebt dat je) onnodig lang moet wachten. De bereidheid om voor rood licht te stoppen wordt mede bepaald door de acceptatie van een vri op een bepaalde locatie en die is weer afhankelijk van het verkeersaanbod.

Uit verkeerskundig oogpunt heeft een vri pas meerwaarde vanaf een bepaald verkeersaanbod. Als dit te laag is/wordt kan beter naar een andersoortige maatregel worden gezocht. In Leusden is daarom ook bewust gekozen om de vri's slechts tijdens bepaalde perioden van de dag in bedrijf te stellen (bij een voldoende verkeersaanbod). Tijdens de nachtelijke uren staan de meeste installaties op knipperen.

Beleving/waardering vri's
De praktijk leert dat het uiterst lastig is om een vri te verwijderen. In de beleving van de meeste mensen dragen vri's juist bij aan de verkeersveiligheid. Veel mensen beschouwen ze als een soort veiligheidsgarantie. En dat zou het ook kunnen zijn als iedereen zich aan de regels zou houden.
Helaas is rood-lichtnegatie een toenemend zorgpunt, temeer daar de gevolgen hiervan ernstig of zelfs fataal kunnen zijn; als iemand door rood licht rijdt gebeurt dit immers meestal met een hoge snelheid.

Beoogde locaties voor verwijdering vri

In het kader van kostenbeheersing is verkend op welke locaties de vri kan worden verwijderd.

1. Fiets- en voetgangersoversteek Kooikersgracht-Burg. Van der Postlaan-Cohensteeg.

Op dit kruispunt steekt alleen langzaam verkeer over. De oversteek is relatief kort en redelijk goed overzichtelijk. Ook zonder vri kan hier veilig worden overgestoken, omdat het verkeersaanbod op de Burg van der Postlaan niet al te hoog is en er voldoende rustige momenten zijn om over te kunnen steken. De gemiddelde rijsnelheid van het autoverkeer is hier ook niet al te hoog. Bovendien rijden veel fietsers en lopen veel voetgangers hier toch al door rood als zij geen auto's aan zien komen. Als er dan toch een auto aankomt staat deze hier dus voor niets te wachten omdat de fietser dan al is overgestoken. En dat leidt tot irritatie.

De automaat die hier staat zou in 2024 vervangen moeten worden. De installatie zelf had 4 jaar geleden al vervangen moeten worden. De kans dat deze vri het binnenkort begeeft is dan ook reëel.

Afzien van vervanging levert een besparing op van minimaal € 70.000,- (investering).

2. Kruising Plesmanstraat-Fokkerstraat.

Deze vri is hier rond het jaar 2000 neergezet om de veiligheid van de (jonge) bezoekers van de manege De Vier Hoeven aan het eind van de Fokkerstraat te waarborgen. En dat was nog in een tijd dat het vanuit twee richtingen berijdbare fietspad langs de westzijde van de Plesmanstraat nog niet was aangelegd. In de huidige situatie kunnen bezoekers van de manege via dit fietspad, de Philipsstraat en de ‘doorsteek’ naar de Fokkerstraat ook bij de manege komen. Daarvoor hoeven zij de Plesmanstraat niet meer over steken.

Een bijkomend nadeel van deze vri is dat er geen aparte opstelstrook is voor autoverkeer dat vanaf de Plesmanstraat linksaf de Fokkerstraat in wil rijden. Meer dan eens is het gebeurd dat linksafslaand autoverkeer in botsing kwam met tegemoetkomend verkeer dat tegelijkertijd groen licht had gekregen.

De automaat had al in 2015 vervangen moeten worden. De installatie is in 2030 aan de beurt. De investeringskosten zijn resp. € 70.000 en € 50.000.

3. Fiets- en voetgangersoversteek Middenweg-Toermalijn.

Dit verkeerslicht staat een groot deel van de dag op geel knipperen. Veel automobilisten die de oversteek naderen minderen geen of nauwelijks snelheid omdat zij weten dat, wanneer het verkeerslicht in gebruik is en zij bijna bij de oversteek zijn, het licht voor hen toch op groen springt. Hierdoor kunnen nare ongevallen ontstaan. Dat het licht meestal op groen springt komt doordat er (de spitsperiodes daargelaten) nagenoeg geen overstekende fietsers passeren.

Op deze locatie is reeds een verkeersplateau en een voetgangersoversteekplaats aanwezig. Zie ook onderstaande foto.

De automaat had al in 2018 vervangen moeten worden. En de installatie zelfs in 2016.
De vervangingskosten zijn resp. € 50.000,- en € 20.000,-.

Aanpaklijn
Uit verkeerskundig oogpunt bestaan er geen overwegende bezwaren tegen het weghalen van de hierboven beschreven drie vri's. Daarbij moet wel de kanttekening te worden geplaatst dat het gewenst c.q. noodzakelijk is de rijsnelheid van het autoverkeer op de locaties 1 en 3 tot een aanvaardbaar niveau te beperken. De meest voor de hand liggende oplossing is de aanleg van een snelheidsremmend plateau (met daarop een voetgangersoversteekplaats). Bij locatie 3 moet het verkeersplateau worden aangepast om de snelheid van het verkeer meer te beperken dan nu het geval is.

Het is moeilijk uit te leggen dat een installatie of een automaat die nog steeds voldoet nu al wordt weggehaald. Zolang iets nog functioneert en de rekening daarvan volledig betaald is voelt dit immers een beetje als een desinvestering. Aan de andere kant zou je kunnen zeggen dat een formeel afgeschreven vri die nog naar behoren functioneert, iedere dag geld oplevert. Het ontmantelen van een vri op het moment waarop deze uitvalt of onbetrouwbaar is geworden lijkt een logischer beslissing. Tot dat moment is de stroomlevering immers de enige kostenpost. En die kosten zijn acceptabel.

Voorstel
Daarom hebben wij besloten de drie genoemde vri's vooralsnog te handhaven en pas tot verwijdering over te gaan wanneer ze definitief de geest geven. Het 'actief verwijderen c.q. ontmantelen' van de vri's wordt daarmee gewijzigd 'in niet vervangen na einde levensduur'.

Vooruitlopend op de ontmanteling wordt voorgesteld om op korte termijn over te gaan tot aanleg/aanpassing van een snelheidsremmend plateau bij de locaties 1 en 3. Op deze manier kunnen weggebruikers langzaam wennen aan de toekomstige situatie.

Door nu te besluiten om deze drie vri's niet te vervangen hoeft niet langer voor de vervanging van deze vri's te worden gespaard. En daarin zit de bezuiniging.